

LAPSET JA TIETOSUOJA VERKOSSA

CHILDREN'S ADVISORY PANEL -TUTKIMUKSEN TULOKSIA 2017/2018

Digitaalinen viestintä on keskeinen osa monen ihmisen elämää ja myös yhteiskunnallisen kehityksen ja kestäväen taloudellisen kasvun avaintekijä. Telia Companylle siitä seuraa vastuu, joka kantaa korkealaatuisten tuotteiden ja palvelujen tarjoamista pidemmälle. Osa yrityksemme vastuullista liiketoimintaa on internetin turvallisemman käytön edistäminen lasten ja nuorten keskuudessa, jotka ovat digipalvelujen aktiivisia käyttäjiä.

Children's Advisory Panel (CAP) on Telia Companyn aloite, jonka tarkoituksena on oppia ymmärtämään lasten verkkoelämää ja digitekniikan käyttöä heidän näkökulmastaan tarkasteltuna. Tutkimus suoritetaan läheisessä yhteistyössä lastenoikeusjärjestöjen ja koulujen kanssa.

Alla esitellyssä, syksyllä 2017 ja tammikuussa 2018 tehdyssä CAP-tutkimuksessa keskityttiin lasten näkemyksiin, huoliin ja toimintatapoihin, jotka liittyivät tietosuojaan ja turvallisuuteen verkossa.

94%

CAP-lapsista on sitä mieltä, että salasanat pitää säilyttää salaisina.

5%

On jakanut salasanansa verkossa ystäviensä kanssa.

56%

Käyttää samaa salasanaa useimmissa sovelluksissa ja peleissä.

CAP-lapset vaikuttavat olevan keskimäärin hyvin tietoisia ja varovaisia verkossa. CAP-lapset käyttäytyvät hyvin kypsästi ja joustavasti verkossa, ovat tietoisia verkossa mahdollisesti tapahtuvista negatiivisista asioista ja ovat kehittäneet erilaisia toimintastrategioita selviytyäkseen haasteista. Yksityisyys verkossa on heille tärkeää ja he tietävät, kuinka tietoturvasuutta voi parantaa esimerkiksi olemalla paljastamatta henkilökohtaisia tietoja ja käyttämällä harkintaa sosiaalisissa medioissa viestittäessä. 94 % CAP-lapsista on sitä mieltä, että salasanat tulee pitää salassa. 5 % on kuitenkin kertonut salasanansa kavereilleen verkossa ja 56 % käyttää samaa salasanaa useimmissa sovelluksissa ja peleissä.

17% 10% 7%

CAP-lapsista on kierrätetty sosiaalisessa mediassa kuvia ilman lupaa.

On vastaanottanut epätoivottuja alastonkuvia

On kiristetty.

Yli puolella CAP-lapsista on ollut negatiivisia kokemuksia verkossa. Joka neljäs CAP-lapsi kertoo saaneensa häiritseviä yhteydenottoja ja viestejä verkossa. 17 %:lle CAP-lapsista on käynyt niin, että heidän kuvansa on kiertänyt sosiaalisissa medioissa ilman heidän lupaansa. 10 % CAP-lapsista (keskimäärin 2 joka luokalla) on saanut epätoivottuja alastonkuvia ja 7 % (1 tai 2 joka luokalla) on joutunut kiristyksen uhriksi. Sekä pojilla että tytöillä on ollut tällaisia kokemuksia.

Käyttöehtojen ymmärtäminen jää melko alhaiselle tasolle. Lähes kaikki CAP-lapset ovat kuulleet "käyttöehdoista" ja monet uskovat ymmärtävänsä, mitä ne tarkoittavat. Harvat ovat kuitenkaan lukeneet käyttämiensä sovellusten käyttöehtoja. CAP-lapset ovat yllättyneitä ja jopa ärtyneitä ehtojen todellisesta asiasisällöstä. He sanovat usein, että niissä on liikaa tietoa omaksuttavaksi.

MITÄ LAPSET HALUAVAT

CAP-lapset haluavat hallita yksityisyyttään ja tietojaan verkossa, vaikka he saattavatkin määritellä yksityisyyden eri tavalla kuin aikuiset. Kolme tärkeintä näkökohtaa heidän mielestään ovat:

- että heitä koskevia tietoja ei jaeta ilman heidän lupaansa
- että he voivat poistaa videonsa ja kuvansa mikäli, ja milloin, he niin haluavat
- että verkossa olisi enemmän luotettavia ja osaavia aikuisia, jotka voivat auttaa, jos heidän yksityisyyttään on loukattu

MITÄ ME VOIMME TEHDÄ

Lisätä taitoja ja ymmärrystä. Niillä CAP-lapsilla, jotka ovat saaneet tietoa ja neuvoja kotona tai koulussa, vaikuttaa olevat hieman vähemmän negatiivisia kokemuksia verkossa ja heidän käytöksensä on vähemmän riskialtista. Digitaidot suojelevat lapsia. Lasten turvallisuuden kannalta on ratkaisevan tärkeää, että keskitymme opettamaan heille, kuinka verkkoa käytetään turvallisesti.

Valmenna vanhempia ja kouluja. Vanhemmat, oppitunnit ja opettajat ovat ensisijainen verkkoturvallisuutta koskevan tiedon ja neuvojen lähde CAP-lapsille, erityisesti tytöille. Vanhemmilta ja opettajilta vaaditaan riittävästi tietämystä, resursseja ja valveutuneisuutta, jotta he voivat välittää lapsille heidän tarvitsemansa digitaalisen median käyttötaidot.

Puhu lasten kieltä ja luo tietoisuutta. Yritykset voivat kantaa kortensa kekoon luomalla tietosuojaa ja verkkoturvallisuutta koskevaa tietoisuutta lasten ymmärtämällä tavalla. Telia Company tarttuu toimeen tarjoamalla interaktiivisia työpajoja, joissa lapset oppivat osallistumalla. Olemme käyttäneet Children's Advisory Panel -tutkimuksen tuloksia

suunnitellessamme lapsille suunnatun oppimiskonseptin, joka keskittyy omien tietojen ymmärtämiseen ja hallintaan.

TIETOA PROJEKTISTA

Osana Telia Companyn jatkuvaa työtä lasten oikeuksien hyväksi Children's Advisory Panelissa haastateltiin 851 valtaosin kuudesluokkalaista (11-13-vuotiasta) lasta kuudesta maasta (Tanska, Viro, Suomi, Liettua, Norja ja Ruotsi) heidän verkkoturvallisuuteen ja tietosuojaan liittyvien tapojensa ja tietojensa tiimoilta. 130 lasta osallistui interaktiivisiin työpajoihin, joiden avulla varmistettiin tulokset ja saatiin vielä parempi käsitys tilanteesta. Telia Company toteutti projektin yhteistyössä Suomen Pelastakaa Lapset ry:n, Ruotsin World Childhood Foundation -järjestön ja TNS Kantar Finlandin kanssa.

TIETOA TELIA COMPANYSTA

Telia Company on uuden sukupolven teleoperaattori, joka palvelee päivittäin miljoonia asiakkaita maailman tiheimpien verkkoyhteyksien alueilla. Yhteyksiemme ansiosta olemme digitaalisen ekosysteemin keskiössä ja tarjoamme ihmisille, yrityksille ja yhteisöille pääsyn kaikkeen tärkeään sisältöön ympäri vuorokauden.

Lisätietoja lasten verkkokäyttöön liittyvästä työstämme löydät osoitteesta <https://www.teliacompany.com/en/sustainability/children-online/>.